

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

szanse i wyzwania
dla przedsiębiorstw

Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju (SZR), inaczej sprawozdawczość ESG, to część sprawozdawczości przedsiębiorstw zawierająca informacje niezbędne do zrozumienia:

- wpływu jednostki na kwestie zrównoważonego rozwoju (kwestie ESG – *Environment, Social, Governance*)
- w jaki sposób kwestie zrównoważonego rozwoju wpływają na rozwój, wyniki i sytuację jednostki.

Sprawozdawczość ESG wyzwaniem w całej UE

5 stycznia 2023 r. weszła w życie *dyrektywa UE nr 2022/2464 w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju* (skrót ang. CSRD).

Przepisy dyrektywy CSRD:

- stanowią kolejny krok na drodze rozwoju **tzw. raportowania niefinansowego**, które zostało w CSRD nazwane **sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju (SZR)**;
- mają zapewnić, aby **większa grupa przedsiębiorstw raportowała istotne, porównywalne i wiarygodne informacje nt. zrównoważonego rozwoju** – w większym stopniu użyteczne dla inwestorów i innych interesariuszy.

Dyrektywa CSRD została wdrożona ustawą z dnia 6 grudnia 2024 r. *o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw.*

Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju staje się równa sprawozdawczości finansowej pod względem porównywalności, jakości i wiarygodności.

Najważniejsze zmiany

Rozszerzony zakres jednostek zobowiązanych do sporządzania SZR – obejmie:

- **duże jednostki i duże grupy kapitałowe:**
 - po raz pierwszy za 2024 r. – obecnie raportujące największe jednostki zainteresowania publicznego (JZP, np. emitenci, banki, zakłady ubezpieczeń) i JZP na czele największych grup kapitałowych;
 - po raz pierwszy za 2025 r. – pozostałe duże jednostki i jednostki na czele dużych grupy kapitałowych;
- **MŚP-emitenci z rynku regulowanego, z wyłączeniem mikroprzedsiębiorstw:**
 - po raz pierwszy za 2026 r. z opcją przesunięcia terminu do 2028 r.;
- **określone polskie jednostki zależne i oddziały, których jednostka dominująca najwyższego szczebla lub jednostka samodzielna jest z państwa trzeciego:**
 - po raz pierwszy za 2028 r.

Najważniejsze zmiany

Standardy – odejście od dotychczasowej dowolności w wyborze standardów sprawozdawczości na rzecz Europejskich Standardów Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju (ESRS).

Szerszy zakres informacji ESG – wymóg szczegółowych informacji nt. kwestii zrównoważonego rozwoju z obszaru środowiskowego, społecznego oraz ładu korporacyjnego – zgodnie ze szczegółowymi wymogami ESRS.

Miejsce – informacje ESG będą prezentowane obowiązkowo w odrębnej sekcji sprawozdania z działalności jednostki.

Digitalizacja – sprawozdania z działalności jednostek raportujących ESG będą obowiązkowo sporządzane w formacie elektronicznym umożliwiającym analizę danych.

Weryfikacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – obowiązek poddania informacji ESG atestacji przez biegłych rewidentów.

ESRS

Szczegółowy zakres raportowanych informacji ESG wynika z **Europejskich Standardów Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju (ESRS)**. Do ich przyjęcia upoważniona jest Komisja Europejska. Projekty ESRS opracowywane są przez Europejską Grupę Doradczą ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG).

Pierwszy zestaw 12 ESRS (tzw. pełnych) został przyjęty 31 lipca 2023 r. Ma on zastosowanie do wszystkich jednostek niezależnie od sektora.

STANDARDY PRZEKROJOWE:

ESRS 1 – Wymogi ogólne **ESRS 2** – Ogólne ujawnienie informacji

STANDARDY ŚRODOWISKOWE:

ESRS E1

Zmiana klimatu

ESRS E2

Zanieczyszczenie

ESRS E3

Woda i zasoby morskie

ESRS E4

Bioróżnorodność i ekosystemy

ESRS E5

Wykorzystywanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym

STANDARDY DOT. POLITYKI SPOŁECZNEJ:

ESRS S1

Własne zasoby pracownicze

ESRS S2

Osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości

ESRS S3

Dotknięte społeczności

ESRS S4

Konsumenci i użytkownicy końcowi

STANDARD DOT. ZARZĄDZANIA:

ESRS G1

Postępowanie w biznesie

ESRS

W dalszej kolejności KE ma wydać ESRS dla określonych grup jednostek:

- **tzw. uproszczone ESRS (dla notowanych MŚP)**
 - pierwotny termin przyjęcia – 30 czerwca 2024 r.; opóźnione; można spodziewać się ich przyjęcia w 2025 r.
- **sektorowe ESRS**
 - termin przyjęcia: 30 czerwca 2026 r.
- **ESRS dla jednostek z państw trzecich**
 - termin przyjęcia: 30 czerwca 2026 r.

KE powierzyła EFRAG sporządzanie wytycznych w zakresie ESRS. Materiały ułatwiające stosowanie ESRS znajdują się na stronie internetowej EFRAG:

<https://www.efrag.org/en/sustainability-reporting/esrs-workstreams/implementation-support>

Zwolnienia

Jednostki po spełnieniu określonych warunków będą mogły być zwolnione od sporządzania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju (SZR), w przypadku gdy informacje o nich i ew. o ich jednostkach zależnych będą zawarte w skonsolidowanej SZR jednostki dominującej wyższego szczebla.

W przypadku:

- jednostkowej SZR:

istnieje możliwość zwolnienia od obowiązku sporządzania jednostkowej SZR dla jednostki zależnej, jeżeli zostanie objęta SZR grupy kapitałowej jednostki dominującej z:

państwa z EOG

lub

państwa spoza EOG

- SZR grupy kapitałowej:

istnieje możliwość zwolnienia od obowiązku sporządzania skonsolidowanej SZR dla jednostki dominującej będącej jednostką zależną, jeżeli ona i jej jednostki zależne zostaną objęte skonsolidowaną SZR jednostki dominującej wyższego szczebla z:

państwa z EOG

lub

państwa spoza EOG

- Ww. zwolnienia nie mają zastosowania do jednostki dużej będącej emitentem papierów wartościowych w EOG.

Atestacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju

Atestacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju (SZR) to usługa atestacyjna w zakresie jednostkowej SZR oraz skonsolidowanej SZR.

- Pierwsze obowiązkowe atestacje SZR będą przeprowadzane w 2025 r.
- W Polsce atestacje SZR będą mogli przeprowadzać wyłącznie biegli rewidenci posiadający uprawnienia w tym zakresie.
- Atestację SZR może przeprowadzić ta sama firma audytorska, która bada sprawozdanie finansowe, lub inna firma audytorska – wybór należy do jednostki.
- O dobrą jakość usług biegłych rewidentów i firm audytorskich, także w zakresie atestacji SZR, dba Polska Izba Biegłych Rewidentów – poprzez edukację oraz Polska Agencja Nadzoru Audytowego – poprzez nadzór nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi.

Przebieg atestacji SZR

- Przede wszystkim konieczne jest wyznaczenie przez firmę audytorską kluczowego biegłego rewidenta atestacji SZR.
- Kluczowy biegły rewident musi mieć zapewnione odpowiednie zasoby, w tym zespół, który będzie go wspierał w wykonywaniu atestacji SZR.
- Istnieje także możliwość korzystania przez firmę audytorską z pracy eksperta zewnętrznego, w tym w zakresie środowiska i klimatu, spraw społecznych oraz ładu korporacyjnego.
- Ponadto możliwe jest zlecenie niektórych czynności atestacji SZR w ramach podwykonawstwa innej firmie audytorskiej, z wyjątkiem funkcji kluczowego biegłego rewidenta atestacji SZR.
- Każda przeprowadzona atestacja SZR wiąże się z obowiązkiem utworzenia akt atestacji SZR.
- Jeśli atestację SZR przeprowadza ta sama firma audytorska, która bada sprawozdanie finansowe, możliwe jest, aby kluczowy biegły rewident wyznaczony do badania pełnił jednocześnie funkcję kluczowego biegłego rewidenta atestacji SZR. Zespół wykonujący badanie sprawozdania finansowego może również jednocześnie zajmować się atestacją SZR, a akta dotyczące atestacji SZR mogą być zawarte w aktach badań.
- Wymagane jest sporządzanie odrębnego sprawozdania z atestacji SZR.

Korzyści ze sprawozdawczości ESG

- **Poprawa konkurencyjności polskich przedsiębiorstw** – przedstawianie wiarygodnej sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju będzie coraz bardziej wpływało na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw.

Zignorowanie rosnących wymagań i światowych trendów w tym obszarze może skutkować zmniejszeniem konkurencyjności, eliminacją z łańcuchów dostaw, pominięciem w procedurach przetargowych i pogorszeniem warunków dostępu do kapitału.

W efekcie polskie przedsiębiorstwa mogą stracić kontrakty na rzecz swoich konkurentów z innych państw.

- **Poprawa strategicznego zarządzania w polskich przedsiębiorstwach** – SZR wymaga zmiany w podejściu do zarządzania poprzez bardziej dogłębną analizę strategii przedsiębiorstwa.

Zwiększy się świadomość na temat ryzyka związanego ze zrównoważonym rozwojem i usprawni zarządzanie takim ryzykiem. Dzięki temu przedsiębiorstwa staną się bardziej odporne na negatywne zjawiska w dłuższej perspektywie czasowej.

- **Poprawa jakości sprawozdawczości przedsiębiorstw** – użytkownicy (w szczególności inwestorzy) skorzystają z lepszego dostępu do porównywalnych, istotnych i wiarygodnych informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju pochodzących.
Zmniejszy to ryzyko inwestycyjne, zwiększy przepływy finansowe do przedsiębiorstw o pozytywnym wpływie społecznym i środowiskowym.
- **Zapobieganie i zmniejszenie zjawiska *greenwashingu*** – poszerzenie zakresu sprawozdawczości, standaryzacja sprawozdawczości oraz wymóg atestacji mogą być skutecznymi narzędziami w tym zakresie.
- **Bilansowanie się kosztów przedsiębiorstw** – wprowadzenie nowych wymogów w zakresie SZR spowoduje wzrost kosztów po stronie przedsiębiorstw.

Jednocześnie przyczyni się to do zmniejszania niektórych kosztów już ponoszonych przez jednostki. W szczególności należy oczekiwać, że zmniejszą się koszty dotyczące dodatkowego, indywidualnego ujawniania informacji nt. zrównoważonego rozwoju w związku z zapytaniami użytkowników, tj. inwestorów, banków lub partnerów handlowych.

Ministerstwo Finansów

Departament Efektywności Wydatków
Publicznych i Rachunkowości

e-mail: Sekretariat.DWR@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa

MF_GOV_PL

Ministerstwo Finansów

gov.pl.finanse

ministerstwo-finansow